श्रीगणेशायनमः॥ सूत्रोक्तश्राद्धप्रयोगः आचम्य पवित्रंधृत्वा प्राणा
यम्य देशकालौ स्मृत्वा अपसव्यं पित्रपितामहप्रपितामहानां। शर्म्मणां
गोत्राणां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां सपत्नीकानां। मातामह मातुः
पितामह मातुः प्रपितामहानां। सपत्नीकानां एतत्श्राद्धं पार्व
णविधिनाऽमंत्रेणहविषा सद्यः करिष्ये। सं मे पितुः दर्शश्राद्धेपुरूर
वाद्यवसो इकविश्वेदेवार्थंत्वयाशुनः करणीयः॥ दौदेवौनि
मंत्र्य॥ अपसव्यं॥ पितुः दर्शश्राद्धेपित्रर्थंत्वयाशुनः करणीयः।
एवंपितामहप्रपितामहस्यसपत्नीकस्यैवंमातामहवर्गस्यसं

य पादप्रक्षालनं कृत्वासेद्विराचम्यनेवृत्तेस्वयंचद्विराचम्यदे
वद्विजौप्राङ्मुखउपविश्यपित्र्यार्थब्राह्मणान्दक्षिणमुखान्
पवेश्यतेदक्षिणमुखःसन्देवद्विजस्हस्तयोरापोदत्वा। पुरूरवा
इवसवितिकानाविश्वेषांदेवानांउभयेषांविष्टरः। अत्रआस्यतांध
र्मोसीप्रतिवचनांकुशमयवकुशान्प्रागग्रान्देवाद्विजदक्षि
णभागेदत्वा। एवमुत्तरप्रोक्षिणायांकुशेषुभुनिजदक्षस्त

पात्रद्वयं निधाय। तस्मिंस्त्रपवित्रेअ पसिच्य। शंनोदेवीरिय
नुमंत्र्य। यवानावपति। यवोसीति प्रतिपात्र मंत्रावृत्तिः। तू
ष्णीं गंधपुष्पैः प्रछाद्य। देवपात्रेसंपन्नेसुसंपन्नेस यवहस्तः पु
रूरवाईवासंइंकान्नविश्वान्देवांभक्षयथायथंआवाहयि
ष्ये। आवाहयेतिलाभ्यामनुज्ञातः। विश्वोदेवासइत। पुरू
रवा० देवान्त्वआवाह० प्रति 'ब्राह्मणादेवानावांद्य॥ विश्वेदे
वाः स्० यधं। आगछंतुमनुते। मंवा मा। पुरूरवाईवस० संपादि २

तावः स्वाहार्घ्यः संतर्प्यः आपोदत्वा। पात्रस्थकुशइयंविप्रपाणौ
निधायापुरूरवाई० देवाः इदवोअर्घ्यंअस्वर्घ्यएवद्वितीयदेवाः। पुन
रापोदत्वा। पुरूरवाई० अमीवोगंधाः। पुनरत्रप्रदायपूर्ववदु
क्त्वादेवः पुष्पंएषवोधूपः एषवोदीपः इदमाछादनंप्रतिपदा
यैमाघंतयोरपदानं। प्राचीनावितीं। आपोदत्वा। पितुरीर्मणः।
गोत्रस्यवसुरूपस्यसपत्नीकस्यइदमासनंसतिलकुशाद्धिय
न्नमुन्नदत्वा। एवंपितामहादि। पुनरापोदत्वा। प्राशिक्षा

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

तायोभुनिकुशानासीर्यतेषु पात्र पूर्वकंस पवित्रंनिधाय तेषप
आसिच्य। शन्नोदेवीत्यनुमंत्र्य तिलोसीतिप्रतिपात्रं मंत्रा
वृत्तिःगधपुष्पाक्षतान्निक्षिप्याऽपवीति। स्वधाघर्म्या प्रतिब्राह्मणं
मर्घ्यपात्रंनिवेद्याऽआपोदत्वा। पात्रस्थैकुशत्रयंदक्षहस्तेनिधा
यअर्घ्यपात्रोदकंसशेषंहस्तेनिधामास्पृत्वीकपितरिदंतअ
र्घ्यं एवपितामहादिप्रतिब्राह्मणअर्घ्यदानांतेआपोदत्वा।
यादिव्याआपःपृथ्वीत्यनेनप्रतिब्राह्मणंहस्तास्तवंतिरपोनुमंत्रणं। ३

मातुःप्रपितामहपात्रोदकंमातुःप्रपितामहमातामहपात्रेनि
धायतत्रिर्मंतर्जलेमासिच्यान्नयेवपितृपात्रेदत्वामातामहपात्रो
दकंपितृपात्रेदत्वापुत्रकामश्चेत्तज्जलेनमुखमस्कालतात्रोद्वि
जोत्तरतोयुजंनिधायाभपसव्यंआपोदत्वा। पितुःअमुकशर्म
न्अमुकगोत्रवसुरूपसपत्नीकअमीतेगंधाःसुगंधाएए
वेपितामहादिएवेइदंतेपुष्पंधूपःएषतेदीपःइदंतेआधा
दनंएवंसर्वत्रप्रतिपदार्थंमाद्यंतयोरपूर्वानंऽपवीनि। भोजन
पात्राण्यासाद्य। अग्नौकरणंकृत्वाऽपवीति। पात्रामिघारणं

कृत्वा ओदनायन्नपरिविष्य अग्नौकरणशेषपित्र्यार्थं ब्राह्मणपात्रेषु दत्वा देवपात्रस्थमन्नं गायत्र्याप्रोक्ष्य एषीते पाद्यौक्षं
च अंगुष्ठमूलमनेनिवेश्य मंत्रंदृष्ट्वा मरुतो गयामगदाधरं विप्रदक्षिणंभागेजलंक्षिप्य पितृपात्रं गायत्र्याप्रोक्ष्य अपसव्यंकृत्वा प्रोक्ष्य पर्यु
अंगुष्ठमूलमनेनिवेश्यपित्रे शर्मणेऽमुकगोत्रायवसुरूपायस ४
पत्नीकायइदमन्नंयत्पशवनुएवंपितामहादिब्राह्मणेएको
विद्युमं ब्राह्मणेरापाशनेकतोपित्रसूक्तेन्याश्रावयिष्ये पठे
त्पालयेद्वा भोजनांते पुरूरवाईवससुकाः विश्वेदेवाः

तस्मात्त्वं तत्मात्मइतिताभ्यांउक्ते प्राचीनावीती पीत्वपितामहप्रपितामहाः सपत्नीकाः तस्मात्त्वं तत्मात्म एवंमातामहादिमधुवाताऋतायंतइतितृचेअक्षन्नमीमदंतीतिऋचंचउक्तेश्राद्धंसंपन्नमितिदृष्ट्वासुसंपन्नमितितेरुक्ते पिंडार्थमन्नमधस्यशेषमन्नंकिंक्रियतांइष्टैःसहभोज्यतामितितेरुक्ते विप्राणांशुद्धाचमनांतेपिंडप्रदानंकुर्यात्पितृब्राह्मणसमीपेकिंचिद्भूमिमुपलिप्यअपहतासुरारक्षांसिवेदिरितिस्थानदर्भ

मूलेनवाआश्लेषयासंस्कृत्य प्रसव्यंवरिस्वाद्वयमुल्लिख्यतेअ
सुक्षयासकृदाछिन्नमवस्रंयं प्राचीनावीतिसुधंतो
पितरःशुंधंतांपितामहाःशुंधंतां प्रपितामहाः। पूर्वरेखा
यांत्रिषुस्वानिषुबलंदत्वा। एवंमातामहादीनामपि। तिलमधु
युक्तान्नेनषडपिंडानुकृत्वा। एकंपिंडमादायावसुरूपसपत्नीकयेचत्वा
तःअमुकशर्मन्नमुकगोत्रावसुरूपसपत्नीकयेचत्वा
मत्रानुपित्रेअमुकशर्मणेअमुकगोत्रायवसुरूपायसप्र ५
लोकायस्वधायपिंडंतेभ्यश्चगयायांदत्तमस्तु। पूर्वरे

रेखायांप्रथमजलसेकस्थानेदत्वा। अस्यामेवजलसेकस्थानेपूर्व
वद्वपितामहादिपिंडंदत्वा। अत्रपितरोमादयध्वंयथाभागमावर
षायध्वमितिपिंडाननुमंत्र्यासव्येदर्भेषुवसुरूपसपत्नीकयथाशक्तिप्रा
णंनासत्वाभिपर्यावृत्यसव्यंप्राणंनासत्वाभिपर्यावृत्यसव्यमी
दंतेमावृषायीषतेति। पुनरनुमंत्र्यचरोप्राणमक्षंकृत्वाऽपवी
त्याचम्यप्राचीनावि। पूर्ववधूंवंतांपितरइत्यादिमंत्रेजलनि
नीयपितःअमुकशर्मन्नगोत्रवसुरूपसपत्नीकअमुंश्वाएं
वंषड्सुपिंडेषुतृप्तेदत्वा। एवंमातामहेभ्यः। एतद्वःपितरोवा
सोमानोन्यपितरोयुग्मितिवासोयज्ञोपवीतंकृत्वादशा

पितरोयथाभाग

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

मुर्णासुकोवा। प्रतिपार्वणमंत्रावृत्यादद्याद्वा पूजांकृत्वाअथैना
नुपतिष्ठतानमोवःपितरइषेनमोव्रसायास्वधावःपि०स्वा०।
मनोन्वाकुवा०तिस्यमिःअथैनान्प्रवाहयेत्। पिंडानमस्कृत्यो प
रेतनपितरःसोम्यासोइति।उपवीतिजलप्लुतमन्त्रमादायदे
वपात्रसमीपविकीर्य। तथैवपितृपात्रसमीपविकीर्यउच्छि
ष्टपिंडंदद्यात्। ब्राह्मणः। गोत्रवर्धनामित्युच्चार्य। स्वस्तिवाच्य
नंअक्षय्यंकृत्वाप्रथमन्युब्जमात्रसुतानकृत्वा। ताम्बूलदान्ता ६
तरंपितृपूर्वकंदक्षिणांदत्वा।पितापितामहप्रपितामहे

भ्यः। गोत्रेभ्यः व सुरुद्रादित्यस्वरूपेभ्यःसपत्नीकेभ्यःएवमेव
मातामह०भ्यः। ॐस्वधोच्यतामित्युक्त्वा। ॐस्वधेतितेरुक्त्वा
चीनावी०पिंडस्थदर्भेषुबर्हिषंनिमृज्य। दक्षिणाग्निमुखस्त्रिष्ठुरादा
तारोनामिन०दातारोवोमि०स्वादुषेसदः। ब्राह्मणासः ब्राह्मणः। इहैव व
सं माण्डपवी श्वोपवीतीयस्यस्थेत्युक्त्वा। विष्णुस्मरणंकृत्वा। पिं
डान्रजकेनिक्षिप्यागोत्रंविप्रेभ्योवाद्यात्। समाप्तोयंसूत्रानुसा
रिणीश्राद्धप्रयोगः। श्रीहरार्पणमस्तु। शाके १७५० सर्वजि
धीकआषाढपौर्णिमासुक्रेनाम्नियोगेनक्षत्रितं॥ ॥ महादेवभट्टीय ॥